

Prve civilizacije – vprašanja za utrjevanje znanja

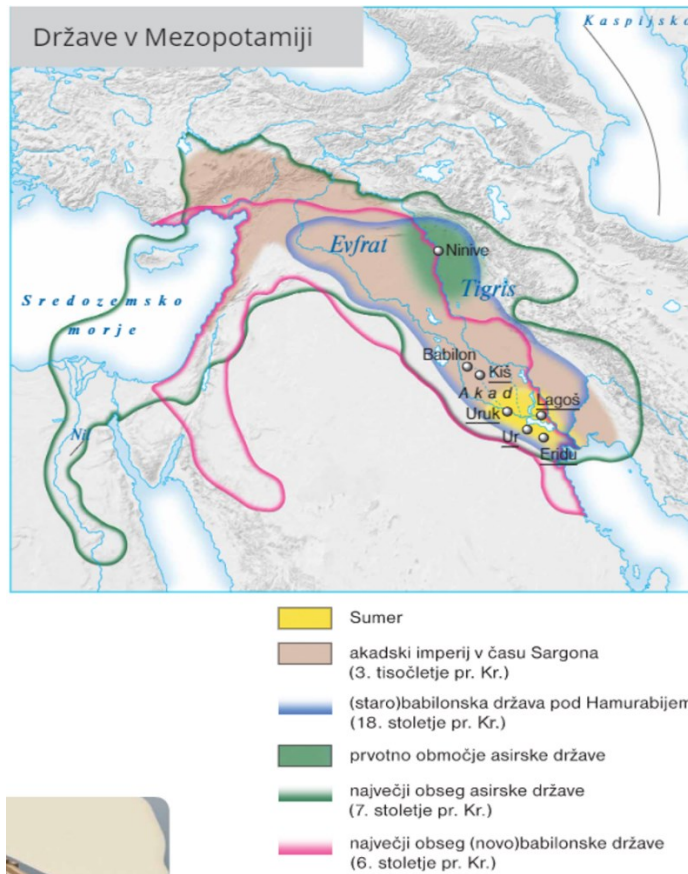
1. Nastanek prvih civilizacij rodovitnega polmeseca

1. Naštej značilnosti prvih civilizacij.
2. Naštej in na zemljevidu pokaži prve civilizacije.
3. Zakaj so bile reke pomembne za nastanek prvih civilizacij?
4. Opiši namakalno poljedelstvo.
5. Zakaj je bilo namakalno poljedelstvo pomembno za razvoj človeštva?

2. Civilizacije in države v Mezopotamiji

1. Kateri so bili dosežki prvih civilizacij v Mezopotamiji?
2. S pomočjo zemljevida opiši območje sumerske civilizacije in navedi njene dosežke.
3. Zakaj je bil Hamurabijev zakonik javno razstavljen?
4. Zakaj je asirska vojska postala najmočnejša?
5. Zakaj je bilo dobro cestno omrežje v Perziji pomembno?

Preberi pisni vir in razmisli:

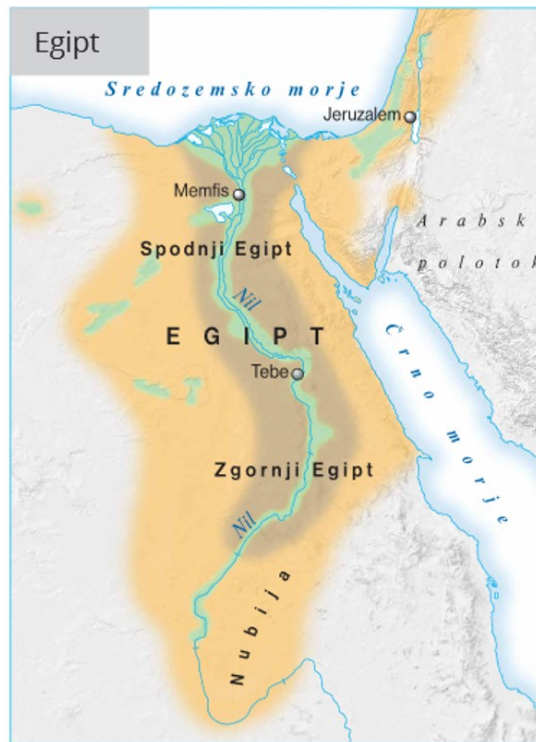
6. Kakšno razliko med plačilom kazni vladarju in navadnemu človeku opaziš?
7. Kaj nam o prvih civilizacijah pove Hamurabijev zakonik?

»Če je človek ukradel vola, ovco, svinjo ali čoln, ki je pripadal templju ali vladarju, mora plačati tridesetkratno vrednost ukradenega. Če je ukradel blago navadnemu človeku, mora plačati desetkratno vrednost. Če ne more plačati, se ga usmrti. /.../ Če sin udari svojega očeta, se mu odreže roka. /.../ Če državljani izlije oko sinu državljanu, potem se njemu izlije oko. /.../ Če človek drugemu zlomi roko, se mu zlomi roka.«

(Hamurabijev zakonik, 18. stoletje pr. Kr.)

3. Egipčanska civilizacija

1. Zakaj je bila reka Nil pomembna za Egipt?
2. S pomočjo zemljevida opiši največji obseg Egipta.
3. Zakaj obdobje Novega kraljestva označujemo za najuspešnejše v zgodovini egipčanske civilizacije?
4. Naštej dosežke egipčanske civilizacije.

- Staro in Srednje kraljestvo (3.-2. tisočletje pr. Kr.)
- Novo kraljestvo (1. tisočletje pr. Kr.)
- rodovitno območje

→ Do kam je segal Egipt na jugu in severu?

Dosež

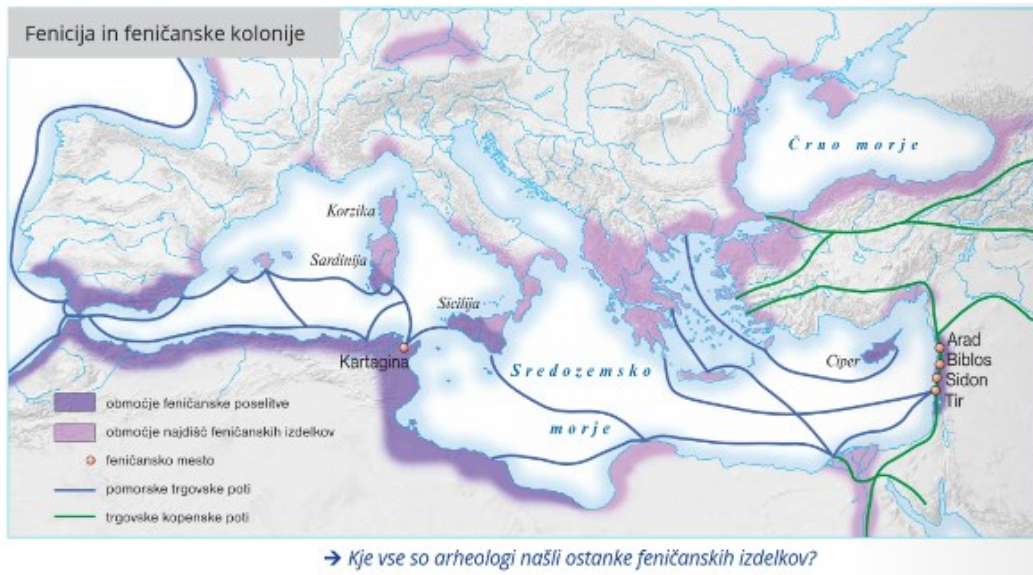
Egipt je gospoda
v veličan

5. Oglej si slike in pojasni, zakaj lahko rečemo, da je bila egipčanska civilizacija med najmogočnejšimi na svet.

4. Izraelci in Feničani

1. V čem so se Izraelci razlikovali od drugih visokih civilizacij?
2. Pojasni vlogo Mojzesa v Izraelski zgodovini.
3. Kakšen pomen je za Izraelce imelo Deset božjih zapovedi?
4. Kje in zakaj je potekalo ustanavljanje feničanskih kolonij?
5. Po katerih izumih so poznani Feničani
6. Preberi vir in razmisli, katere vrednosti so bile pomembne za judovstvo. Pojasni, ali so katere izmed naštetih pomembne tudi tebi

»/.../ Ne imej drugih bogov poleg mene! /.../
Ne skrni imena Gospoda, tvojega Boga!
Pomni, da boš posvečal sobotni dan! /.../
Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel! /.../
Ne ubijaj!
Ne prešuštvuj!
Ne kradi!
Ne govori krivega pričevanja zoper svojega bližnjega!
Ne želi hiše svojega bližnjega!
Ne želi žene svojega bližnjega ne hlapca ne dekle ne vola ne osla ničesar, kar je tvojega bližnjega!«

(Deset božjih zapovedi, Sveto pismo, Druga Mojzesova knjiga, 20, sredina 2. tisočletja pr. Kr.)

5. Družbena in državna ureditev prvih držav

1. Naštej družbene skupine prvih držav in navedi njihove značilnosti.
2. Kako so delovale prve države?
3. Kakšno je bilo življenje v mestih?
4. Kaj je narekovalo ritem kmečkega življenja?
5. Zakaj je bilo v prvih državah pomembno, da je bil vladar sposobna in močna osebnost?

6. Kulturna dediščina prvih civilizacij rodovitnega polmeseca

1. Navedi gradbene dosežke prvih civilizacij in jih na kratko opiši.
2. Katere pisave so se razvile v času prvih civilizacij? Predstavi jih.
3. Primerjaj verstva prvih civilizacij rodovitnega polmeseca. V čem so se razlikovala in v čem so si bila podobna?
4. Kaj je spodbudilo razvoj znanosti?
5. S pomočjo slik primerjaj in pojasni podobnosti in razlike v gradnjah prvih civilizacij rodovitnega polmeseca.

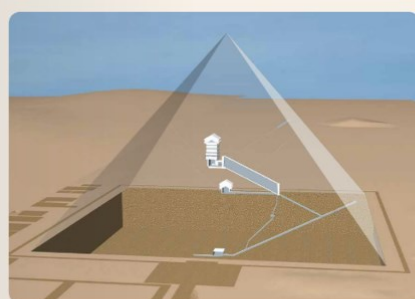
Rekonstrukcija zigurata, Ur, Mezopotamija
Zigurat je bil stopničasta stavba, zgrajena v terasah.

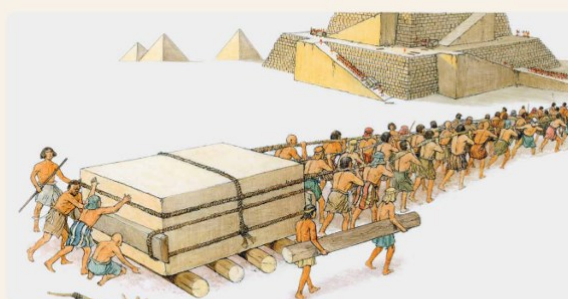
Rekonstrukcija osrednjega dela Salomonovega templja, Jeruzalem, Izrael
V njem so hranili skrinjo zaveze, v kateri je bilo shranjenih deset božjih zapovedi.

Rekonstrukcija notranjosti templja, Dendera, Egipt
Templji v Egiptu so bili obarvani v živih barvah.

Prikaz notranjosti Keopsove piramide, Giza, Egipt
Keopsova (ali Kufujeva) piramida je najstarejša in največja egiptčanska piramida.

Pri gradnji piramid so sodelovali kmetje in sužnji.
Uporabljali so bakreno orodje, vrvi, podložke in klančine. Kako točno je potekala gradnja, še danes ne vemo.

7. Pojmi

- Mezopotamija
- civilizacija
- namakalno poljedelstvo
- dinastija
- svečenik
- zigurat
- klinopis
- mestna država
- Sumerija
- hamurabijev zakonik
- Babilonija
- Asirija
- Perzija
- imperij
- faraon
- piramide
- hieroglifi
- Nubija
- papyrus
- judovstvo
- deset božjih zapovedi
- Kanaan
- tora
- hierarhija
- sinagoga
- kolonija
- obelisk
- klinopis
- črkopis
- mitologija
- mumifikacija